

[Gunnar Fog-Petersen.]

Tendens forhaabentlig kunde danne Grundlaget for Enighed om Skolelovforslaget her i dette høje Ting.

En Artikel i „Aarhus Stiftstidende“, det ledende konservative Blad i Østjylland, anslaar den Betragtning, at det vilde være i allerhøjeste Grad ønskeligt, alle Forhold taget i Betragtning, om en Folkeskolelov kunde fremtræde som et Udtryk for praktisk talt hele den lovgivende Forsamling. Men dette konservative Blad føjer til, at hvis det ikke sker, maa det erkendes, at det skyldes en Mangel paa Forstaaelse fra Oppositionens Side, som dybt maa beklages, thi, føjes der videre til, Undervisningsminister Jørgen Jørgensen har ved Behandlingen i det andet høje Ting vist saa stor Smidighed og gjort saa store Indrømmelser, at der virkelig forelaa et Grundlag for en saadan Enighed, som Bladet beklager, at dets egne Meningsfæller ikke har kunnet gaa ind paa. Nu sagde det ærede Medlem (S. Rasmussen), som talte for Det konservative Folkeparti, at hvis Landstinget skulde have forholdsvis lige saa lang Tid til Behandlingen af denne Lov, som Folketinget har haft, kunde vi behandle den i to Aar. Dette er maaske ikke urigtigt, men jeg vilde være tilfreds, hvis Landstinget ved to Ugers Behandling af Lovforslaget kunde faa de Synspunkter til at slaa igennem, som den ledende Artikel i „Aarhus Stiftstidende“ har gjort sig til Talsmand for. Det maa dog naturligvis altid erindres, naar man gaar til et saadant Arbejde, at det er Flertallet og Regeringen, som maa angive det Grundlag, hvorpaa der skal arbejdes, og jeg har da ogsaa det Indtryk af Oppositions-Ordførerne, at det er det foreliggende Lovforslag, vi nu skal til at drøfte i Udvalget, og ikke det Forslag, som har faaet sin Plads anvist.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (H. P. Johansen) gjorde den Betragtning gældende, at Landsbyskolebørn ikke kan nøjes med ringere og mindre Undervisning end Børn i Byerne, og deri har det ærede Medlem selvfølgelig Ret. Det er en Misforstaaelse at tro, at de kan det; men det er tillige en Misforstaaelse, hvis man mener, at den rationelle Undervisning for Købstadbørn og Landsbybørn vil være den samme, for vel vil Lærerne være de samme, men Børnenes Forudsætninger er vidt forskellige. Jeg tror ikke, den Inddeling, vi har: Hovedstaden, Købstæder og Landdistrikter, er rationel. Jeg tror, man paa dette Omraade som paa mangfoldige andre, hvor vi har denne Tredeling, burde

naa til, at Hovedstaden blev slaaet sammen med de store Købstæder, de store, stærkt voksende Købstæder; thi dér er Vilkaar og Forhold nøjagtig, som de er i Hovedstaden. Saa kunde man maaske samle de mindre Købstæder og Landdistrikterne og saaledes nøjes med en Tvedeling saavel paa dette Omraade som i Sociallovgivningen og paa mange andre Omraader.

Det ærede Medlem har fuldstændig Ret i, at mange paa Landet, som nok saa flot siger: Den Undervisning, Børnene faar her, er saamænd god nok, sætter deres egne Børn i Gymnasierne, i Realskolerne og Mellemskolerne. Og naar man først har faaet sine Børn derind og maaske har ofret betydelige Beløb paa dem dér, har man forholdsvis let ved at slaa sig til Taals med, at den Undervisning, andre Folks Børn faar, er tilstrækkelig. Men det er den ikke altid.

Det er blevet sagt — og det er ogsaa rigtigt —, at det er nødvendigt ved en Ændring af Skoleordningen paa Landet, for saa vidt som den hviler paa den kommunale Betaling, at tage et vidtgaaende Hensyn til de derværende økonomiske Tilstande for Tiden. Men dels er det jo ikke givet, at de økonomiske Tilstande paa Landet vedbliver at være, som de er, dels er det muligt at gøre noget for at ændre dem — og det er sket og vil sikkert ske. Det skulde nødigt gaa saaledes, at den Del af Befolkningen, som dyrker Hovedparten af Landets Jord, og som efter vor Lovgivning bærer en Hovedpart af den økonomiske Byrde til de Foranstaltninger, der hviler paa Landkommunerne, skulde komme til at staa i et saadant Forhold til de Kulturgoder, der er opbygget i vort Land, baade fra Amternes og Kommunernes Side, at de kom til at hade dem, fordi de følte, at disse Kulturgoder blev opretholdt paa deres egne Hjems Bekostning.

Jeg skal ikke komme meget ind paa Enkeltheder i dette af Fagfolk saa stærkt gennemarbejdede Forslag, navnlig ikke, da jeg personlig over for mange Spørgsmaal inden for Skolen i Almindelighed har meget kætterske Opfattelser. Jeg kunde dog have Lyst til at lufte et Par af disse ved denne Lejlighed. Den ene er den, at jeg slet ingen Tro har paa, at den rivende Udvikling i Retning af Skærpelse af Eksamenskrav paa alle Omraader inden for vort Samfund staar i ligefremt Forhold til Befolkningens Sundhed, Kraft og Dygtighed. Jeg kunde oven i Købet tænke mig, at man kunde komme saa vidt, at de to Ting kom til at staa i omvendt Forhold til hinanden, saa at man